

Virág Benedek: Szüretelő

Höss! höss! Kapáltam s vérrel izzadtam napot
Napestig éhen: úgy szereztem e kevést.
Akkor te seregély, te babuk, a sűrű liget
Árnyékai alatt édesen hivalkodál.
S fogyasztod-e te is mustomat dongó darázs?
Nem elég, ha szabad a böngézés? Nem, mondanak:
Mi ég madarai mindenkor szabadok vagyunk.

*

Csokonai Vitéz Mihály: Az ősz

(részlet)Már a víg szüretnek örűl minden ember,
Mellyel örvendeztet bennünket szeptember,
Októbert ekképpen bíztatja előre,
Hogy nektár lesz a bor, és máslás a lőre.
Setétűl a gohér a piros vesszőkön,
Barna színt vér vissza a többi szőlőkön;
Amelyeknek általvilágló kristályja
Nézőjét már édes nektárral kínálja.
Rajtok királyságot mutogatni akar
A véres bársonyba kevélykedő bakar.
A sárgálló almák s a piros körtvélyek
Legörbedt anyjoknak emlőjén kevélyek.
Elterűltek fájok alatt a berkenyék,
A kövér noszpolyák, a borzas gesztenyék.
Megterhelte az ősz a fáknak ágait,
Vastagon ráfűzvén gazdag áldásait.
Csak az a baj, hogy már hívesek a szelek,
Néha egy kis hideg és dér is jár velek.
Mert már a Mértéket hogy Fébus elérte,
A napot az éjjel egyenlőnek mérte.

Már hát elérkezett a víg október is,
Mely után sóhajtott Bakhus ezerszer is.
Itt van a víg szüret, s mustos kádja körűl
A szüretelőknek víg tábora örűl.
Melybe hordogatja a megért szőllőket,
Víg tánccal s lármával nyomja benne őket.
Kellemes zúgással omlanak cseppjei,
Jó kedvvel biztatnak zavaros levei.
A sajtó örvendő lármával csikorog,
Oldalán a piros nektár zúgva csorog.
A lucskos parasztok szurtos képpel járnak,
Neki, neki mennek e teli zsajtárnak.
Az ideit szűri, issza a tavalyit,
Jövő esztendőre tartja majd a mait.
Az új bornak örűl, de ótól kurjongat,
Mert marka is teli kulacsokat kongat.
Tántorgó lábával s reszkető karjával
Mégis sok hordókat tőlt édes mustjával,

S míg a zúgó léhón lefelé foly a must,
Azalatt a hordó mellett iszik víg tust.
Haragszik a gyermek Bakhus a hordóba,
Míg egyrészét ki nem szedik a lopóba.

Mérgébe tajtékját túrja a szájára,
Kiüti fenekét, s elfut utóljára.
Rips, raps, a szőllők már puszta támasz megett
Gyászolnak, hajdani díszek mind oda lett.
Sok mustos kólika, sok hasrágás, salva
Venia, a tőkék mellé van plántálva.

Itt van már november didergő hónapja,
Hideg szele a fák ágait megcsapja,
Meghalva elhullnak a sárga levelek,
Játszadoznak vélek a kegyetlen szelek.
Az ajtónál álló télnek hideg zúzza
A zőld ligeteket s mezőket megnyúzza.
Hideg esső csorog, csepeg egész éjjel,
A fázékony Auster havat is hány széjjel.
A borongós égnek sűrű felhőzése
Házba zárt szívünknek kedvetlenedése.
Jer, barátom! minden únalmat űzzünk el
Az új boron vídám beszélgetésünkkel.

*

Babits Mihály:

Szüret előtt

Sötétzöld színű és tömött a tő,
egy-egy vörös levéllel néha tarka;
édesen lankad, érve csüggedő,
kékes fürtjével a nemes kadarka.

Oly mézes-forró s drágán töppedő,
mint szenvedélyes szerető vad ajka; –
s várakozásban ég a hegytető,
s mosolyog a Nap, a lángtejü dajka.

Várakozásban ég a hegytető,
benn a présházban locsolják a kádat –
ó méla napfény, lankadt dajkaság!

Méla Halál, te nagy Szüretelő,
jöjj, hozd a kést, puttonnyal kösd a hátad,
és halkan nyisd a Pince ajtaját!

*

Őszi pincézés

1-ső vers
mely a Bor szellemének ébredését a Szőlő roncsaiból
a Feltámadáshoz hasonlítja.

A nap ocsúja most csorog;
piros levél a venyigén;
a présház felé megyek én;
a nagy kulcs zajjal megforog.

Csöndes a tanya, nincs dolog.
Szunnyad a must a csömögén,
s a pince tikkadt melegén
pihennek boldog óborok.

A sárga murci bugyborog;
ébred a must a csömögén,
mint Lélek a holt víz felett.

Ó pinceszáj, illatos kripta!
Igy leng e bús présház felett
a Feltámadás drága titka.
2-dik vers
mely Krisztus Urunkat a Bacchus istenhez hasonlítja.

Mert Bacchus is példázza Őt,
a szabadító, szabad Úr,
ki vérét adja italul,
s e vérben kedvet és erőt.

Azért jámborul kérjük őt:
Add italodat, Bacchus úr,
melytől az ember nem busul,
s áldd máskor is e hegytetőt!

s úgy akkor is, meg máskor is,
bár must csurran föl vagy bor-íz
amint a hébért szürcsöli

nyáron, vagy őszi hamar estén
komoly tanulsággal teli
megy haza az igaz keresztény.

